

1-10 lpp

Drošības datu lapa saskaņā ar regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu. *Versija Nr. 8*

Labojums Nr.8 (06.10.2016.); Iepriekšējā versija Nr.7 (20.04.2016.); Sastādīšanas sākumversija Nr.1 (18.02.2000.)

Ortofosforskābe

DROŠĪBAS DATU LAPA (DDL)

Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1907/2006 un Regulu (EK) Nr. 2015/830.

1. IEDAĻA Vielas/produkta un uzņēmēj sabiedrības/uzņēmuma apzināšana

1.1. Vielas vai produkta identifikators:

Nosaukums

CAS numurs

EK numurs

REACH Reģistrācijas Nr

Citi nosaukumi vai sinonīmi

H₃PO₄

Ortofosforskābe

7664-38-2

231-633-2

05-2114546359-39-0000

Fosforskābe

1.2. Vielas vai maisījuma attiecīgie apzinātie lietojuma veidi un tādi, ko neiesaka izmantot

Izmanto ķīmiskā, pārtikas u.c. rūpniecībā. Lieto minerālmēslu ražošanā, organiskā sintēzē, antikorozijas pārklājumiem. Cietinātājs rūsas pārveidojumiem.

Lieto atbilstoši uzņēmumā izstrādātajai instrukcijai.

“Paredzēts tikai profesionāliem lietotājiem.”

1.3. Informācija par Drošības datu lapu: piegādātāju

SIA "Latvijas ķīmija", Cesvaines iela 13, Rīga, LV-1073, Reģ.Nr. 000300501, Tāl.: 67828661 Fakss: 67828664, e-pasts: reachlvlg@inbox.lv

ražotāju

Ķīna

1.4. Tālruņa numurs, kur zvanīt ārkārtas situācijā

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests: 112
Neatliekamās medicīniskās palīdzības centrs: 113

Saindēšanās un zāļu informācijas centrs:

+371 67042473 (24 h)

2. IEDAĻA Bīstamības apzināšana

2.1. Vielas vai maisījuma klasifikācija:

Klasifikācija pēc Regulas (EK) No 1272/2008 [CLP/GHS]:

Bīstamība cilvēka dzīvībai un veselībai

Skatīt arī. 11., 12., 15. un 16 iedaļas.

Bīstami. GHS05

Kodīgs ādai (1B. Kat.); H314

Izraisa acu, ādas, gļotādas apdegumus un bojājumus, novērotas izmaiņas asins sastāvā. Var izraisīt elpošanas un gremošanas trakta kairinājumu, apdegumus un sāpes. Bīstams norijot un ieelpojot.

Ieelpojot:

Ieelpojot karstus tvaikus, vai skābes dūmaku, var rasties deguna, rīkles un augšējo elpceļu kairinājums. Simptomi var būt klepus, jēla rīkle, elpas trūkums un plaušu ekzēma. Smagākos gadījumos var rasties ķīmiskā pneimonija.

Norijot:

Kodīga viela. Var rasties jēla rīkle, vēdera sāpes, slikta dūša, kā arī mutes, rīkles, kuņģa apdegumi, čūlas, asiņošana, perforācija (plīsumi). Smagākos gadījumos, var rasties šoks, asins rites sabrukšana un pat nāve.

Saskaroties ar ādu:

Kodīga viela, var izraisīt apdegumus un čūlas. Skartā āda var būt lipīga ar cianozi vai bālu krāsu. Var izraisīt ekzēmas.

Saskaroties ar acīm:

Kodīga viela. Var izraisīt apdegumus, sāpes, redzes traucējumus un ilgstošus redzes bojājumus. Var izraisīt konjunktivītu

Bīstamība apkārtējai videi

Nedeg, reaģējot ar metāliem, var izdalīt viegli uzliesmojošas gāzes.

2.2. Etiķetes elementi:

Bīstamības piktogrammas [(EK) Nr.1272/2008]

Bīstami

Kodīgs ādai (1B. Kat.).

Signālvārds [(EK) Nr.1272/2008]

Bīstamības klases, kategorijas [(EK) Nr.1272/2008]

Bīstamības apzīmējumi [(EK) Nr.1272/2008]

Papildus bīstamība [(EK) Nr.1272/2008]

Drošības prasību apzīmējumi [(EK) Nr.1272/2008]

H314 – Izraisa smagus ādas apdegumus un acu bojājumus.

-

P280 – Izmantot aizsargcimdus, aizsargdrēbes, acu aizsargus, sejas aizsargus;

P301+P310 – NORĪŠANAS GADĪJUMĀ: Nekavējoties sazinieties

Ortofosforskābe

ar SAINDĒŠANĀS CENTRU vai ārstu;
 P303+P361+P353 – SASKARE AR ĀDU (vai matiem): noģērbt visu piesārņoto apģērbu. Noskalot ādu ar ūdeni/dušā;
 P305+P351+P338 – SASKARĒ AR ACĪM: uzmanīgi izskalot ar ūdeni vairākas minūtes. Izņemt kontaktlēcas, ja tās ir ievietotas un ja to ir viegli izdarīt. Turpināt skalot;
 P405 – Glabāt slēgtā veidā.

P501 – Atbrīvojies no satura/tvertnes saskaņā ar vietējiem, reģionāliem un starptautiskiem noteikumiem.

“Paredzēts tikai profesionāliem lietotājiem. Uzmanību! Izvairīties no iedarbības – pirms lietošanas iepazīties ar lietošanas instrukciju!”

2.3. Citi apdraudējumi (PBT, vPvB kritēriji)

Personas ar acu, ādas gremošanas trakta un elpošanas sistēmas problēmām var būt jutīgākas rēt šo vielu. Tekoša ūdenī sadalās.

3. IEDAĻA Sastāvs/informācija par sastāvdaļām

Vielas ķīmiskais nosaukums		Reģistrācijas numurs (ECHA)		
% diapazons		Indeksa Nr.;	CAS;	EINECS, ELINCS
Klasifikācija pēc (EK) Nr.1272/2008 (pilnu tekstu skatīt 2. un 16. punktā)				
Bīstamības klases, kategorijas	Signalvārds	GHS piktogramma	Bīstamības apzīmējumi	Robežkoncentrācija, reizināšanas faktors

Ortofosforskābe H_3PO_4		05-2114546359-39-0000		
74-85 %		015-011-00-6;	CAS 7664-38-2;	EINECS 231-633-2
Klasifikācija pēc GHS (skatīt EK 1272/2008 3.1. tabulu)				
Kodīgs ādai (1B. Kat.)	Bīstami	GHS05	H314	Skin Corr.1B; H314: C ≥25 % Skin Irrit.2; H315: 10% ≤C<25 % Eye Irrit.2; H319: 10% ≤C<25 %

4. IEDAĻA Pirmās palīdzības pasākumi**4.1. Pirmās palīdzības pasākumu apraksts:**

Šīs nodaļas informācija ir sastādīta pēc NMP dienesta vadlīnijām.

Bīstami! Sargā sevi sniedzot palīdzību!

Lai samazinātu risku saskarties ar ķīmiskām vielām, vēlams lietot vienreiz lietojamus gumijas cimodus vai cita ūdens necaurlaidīga materiāla izstrādājumus (piem. plastikāta maisiņš).

Retos ķīmisko vielu izraisītos nelaimes gadījumos cietušā elpināšana „mute – mutē” var būt bīstama glābējam.

Papildus ieteikumus par rīcību ķīmisko vielu izraisītos nelaimes gadījumos var saņemt Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas „Gaiļezers” Saindēšanās un zāļu informācijas centrā, tālr. 67042473.

(Jaunākās neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta vadlīnijas. Skatīts 2016. gada 6. oktobrī).

Ieelpojot

Bīstami! Pārvietojies drošā attālumā (svaigā gaisā) no nelaimes gadījuma vietas!

Palīdzība:

- sargā sevi!
- izsauc Ātro palīdzību;
- nodrošini svaigu gaisu;
- aprūpē, nomierini cietušo;
- atdzīvināšanas pasākumi, ja nepieciešams.

Saskaroties ar acīm

Palīdzība:

- skalo traumēto aci ar vēsu (+15°C līdz + 25°C), tekošu

3-10 lpp

Drošības datu lapa saskaņā ar regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu. *Versija Nr. 8*

Labojums Nr.8 (06.10.2016.); Iepriekšējā versija Nr.7 (20.04.2016.); Sastādīšanas sākumversija Nr.1 (18.02.2000.)

Ortofosforskābe

ūdeni 20 minūtes;

- skalo tā, lai ūdens netecētu uz veselo aci;
- skalojot traumēto aci, turi to vaļā;
- izsauc Ātro palīdzību;
- pārsien ar sausu pārsēju abas acis;
- neļauj atdzist cietušajam/pasargā to no apkārtējās vides iedarbības;
- aprūpē, nomierini cietušo.

* Ja cietušais nēsā kontaktlēcas, skalojot acis, tās jāizņem.

Palīdzība:

- sausu vielu nopurini;
- skalo cietušo vietu ar vēsu (+15°C līdz + 25°C), tekošu ūdeni 20 minūtes;
- skalo tā, lai ūdens netek uz nebojāto ādu;
- izsauc Ātro palīdzību;
- neļauj atdzist cietušajam/ pasargā to no apkārtējās vides iedarbības;
- aprūpē, nomierini cietušo.

Saskaroties ar ādu

Palīdzība:

- izsauc Ātro palīdzību;
- dod izskalot ar ūdeni muti;
- dod dzert vēsu ūdeni, bet ne vairāk kā 200 ml;
- neizsauc vemšanu!
- neļauj atdzist cietušajam/ pasargā to no apkārtējās vides iedarbības;
- aprūpē, nomierini cietušo;
- atdzīvināšanas pasākumi, ja nepieciešams.

Norijot

Pirmās palīdzības sniedzējam nav nepieciešami individualās aizsardzības līdzekļi.

Pirmajai palīdzībai nepieciešamie īpašie līdzekļi

4.2. Svarīgākie simptomi un ietekme – akūta un aizkavēta

Bīstams norijot vai ieelpojot. Kodīga. Stipri kairina acis un ādu, var izraisīt apdegumus elpošanas sistēmai, gremošanas traktam, acī un ādai. Iesūcas caur ādu.

4.3. norāde par nepieciešamo neatliekamo medicīnisko palīdzību un īpašu aprūpi

Vielas norīšanas gadījumā veikt cietušā medicīnisku uzraudzību. Darba vietā uz vietas jābūt dzeramajam ūdenim un pirmās palīdzības aptieciņai.

5. IEDAĻA Ugunsdzēsības pasākumi

5.1. Ugunsdzēsības līdzekļi (piemēroti un nepiemēroti)

Normālos apstākļos nedeg. Ugunsgrēka gadījumā dzēst ar lielu ūdens daudzumu, no iespējami maksimāla attāluma. Var lietot pulvera ugunsdzēsamos līdzekļus, CO₂, un mehāniskās putas. Sakarsušus konteinerus dzesēt ar izsmidzinātu ūdeni. Nelietot kompakto ūdens strūklu, jo tā var izšļakstīt vielu.

5.2. Īpaša vielas vai produkta izraisīta bīstamība

Ugunsgrēka laikā vielai sadaloties un degot var izdalīties ļoti toksiskas un kairinošas gāzes un tvaiki, kas var būt smagāki nekā gaiss un tie var pārvietoties pa zemi un uzkrāties zemākās vietās, bedrēs vai ieplakās. Reaģējot ar metāliem, var izdalīt viegli uzliesmojošas gāzes.

5.4. Ieteikumi ugunsdzēsējiem

Pilns aprīkojums. Elpošanas aparāts zem spiediena ar pilnu masku un neatkarīgu gaisa padevi. Dzēšot ugunsgrēku, lietot visus individuālos aizsardzības līdzekļus. Turēties vēja pūšanas pusē.

6. IEDAĻA Pasākumi nejauša noplūdes gadījumos

6.1. Individuālais drošības pasākumi,

Lietot atbilstošu personālo aizsardzības aprīkojumu tā kā norādīts

Ortofosforskābe***aizsardzības līdzekļi un procedūras ārkārtas situācijām***

8.2. apakšiedaļā. Ražošanas telpās jābūt vilkmes-pieplūdes ventilācijas sistēmai. Iekārtām jābūt aprīkotām ar vietējās atsūkņēšanas sistēmu Nepiederošās un neaizsargātās personas izolēt no notikuma vietas. Izolēt bīstamo zonu 50m rādiusā. Turēties vēja pusē.

6.2. Vides drošības pasākumi

Nenovadīt kanalizācijā, pagrabos, dabas ūdeņos, dabā. Pie intensīvas noplūdes izveidot zemes aizsargvalni. Ja nav bīstami, likvidēt sūci, vai šķidrumu pārsūknēt nebojātās tilpnēs. Ja liela noplūde, izsaukt VGUD. Ūdens tilpņu saindēšanas gadījumā ziņot SES. Izlījis daudz: evakuēt personālu.

6.3. Ierobežošanas un savākšanas paņēmieni un materiāli

Veikt kanalizācijas aizprostošanu vai aizklāšanu. Nelielus izlījumus apbērt ar zemi, smiltīm, vermikulītu un savākt tilpnēs. Nelietot degošu materiālu, piemēram zāģa skaidas. Izlījuma vietu neitralizē ar vāju sārmu un noskalo ar ūdeni.

6.4. Atsauce uz citām iedaļām

Skatīt arī 8. un 13. iedaļu.

7. IEDAĻA Lietošana un glabāšana***7.1. Piesardzība drošai lietošanai***

Ražošanas telpās jābūt vilkmes-pieplūdes ventilācijai. Iekārtām jābūt aprīkotām ar vietējās atsūkņēšanas sistēmu. Telpās nedrīkst uzņemt barību, dzert, smēķēt. Strādājot lietot individuālos aizsarglīdzekļus. Izvairīties no tvaiku ieelpošanas, vielas norīšanas un saskares ar acīm un ādu. Pēc darba rūpīgi mazgājiet rokas. VIENMĒR SKĀBI LEJIET ŪDENĪ, lietojiet aukstu, nevis karstu ūdeni.

7.2. Drošas glabāšanas apstākļi, tostarp visu veidu nesaderība

Uzglabāt cieši noslēgtos stikla vai polietilēna traukos. Labi vēdināmās, slēgtās, siltās noliktavās. Izvairīties no tiešu saules staru ietekmes. Turēt atstatu no metāliem, mitruma un nesavienojamiem materiāliem. Neuzglabāt metāla tilpnēs. Sargāt vielu no sasaldēšanas. 85 % fosforskābi uzglabāt ieteicams +20 līdz +25 °C temperatūrā, bet 75 % skābi var uzglabāt no 0 līdz +25 °C.

7.3. Konkrēts(-i) galalietošanas veids(-i)

Izmantojot vielu ķīmiskā, pārtikas u.c. rūpniecībā, kā arī minerālmēslu ražošanā, organiskajā sintēzē, antikorozijs pārklājumos un kā cietinātāju rūsas pārveidojumiem, veikt visus 7.1. un 7.2. apakšiedaļās minētos piesardzības, drošas lietošanas un glabāšanas pasākumus.

8. IEDAĻA Iedarbības pārvaldība/individuālā aizsardzība***8.1. Iedarbības robežvērtības:***

Latvijas arodekspozīcijas robežvērtības un bioloģiskās robežvērtības

Vielas ķīmiskais nosaukums	Ortofosforskābe	CAS 7664-38-2
AER: 1 mg/m ³	AERĪ: 2 mg/m ³	
BER: ----	Cita informācija: ---	

Citu valstu arodekspozīcijas robežvērtības un bioloģiskās robežvērtības

CAS	Vielas nosaukums	Dati	Valsts/saraksta nosaukums
7664-38-2	Phosphoric acid	1 mg/m ³ TWA; 3 mg/m ³ STEL	ACGIH - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	1 mg/m ³ TWA 1000 mg/m ³ IDLH	NIOSH - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	1 mg/m ³ TWA	UNITED STATES - OSHA Final PELs - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	1 mg/m ³ TWA; 3 mg/m ³ STEL	UNITED STATES - OSHA Vacated PELs - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³	ARAB Republic of Egypt - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³ ; STEL 3 mg/m ³	AUSTRALIA - Occupational Exposure Limit Values.

Ortofosforskābe

7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³ ; STEL 3 mg/m ³	BELGIUM - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³	DENMARK - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³ ; STEL 3 mg/m ³ ; Skin	FINLAND - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³ ; STEL 3 mg/m ³	FRANCE - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³	GERMANY - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³	JAPAN - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³	THE NETHERLANDS - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³	THE PHILIPPINES - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	1 mg/m ³ VLA-ED; 2 mg/m ³ VLA-EC	SPAIN - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³ ; STEL 3 mg/m ³	SWEDEN - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³	SWITZERLAND - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³	THAILAND - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	TWA 1 mg/m ³ ; STEL 1 ppm (3 mg/m ³)	UNITED KINGDOM - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	ACGIH: 1 mg/m ³ TWA; 3 mg/m ³ STEL	IN BULGARIA, COLOMBIA, JORDAN, KOREA - Occupational Exposure Limits.
7664-38-2	Phosphoric acid	Check ACGI TLV	IN NEW ZEALAND, SINGAPORE, VIETNAM - Occupational Exposure Limits.

8.2. Iedarbības pārvaldība:**8.2.1. Atbilstoša tehniskā pārvaldība**

Ventilācija, duša un acu skalošanas vieta.

Nodrošināt labu ventilāciju. To var panākt, izmantojot vietējo gaisa atsūkšanu vai vispārējo ventilācijas sistēmu. Ja tas nav pietiekami, lai nodrošinātu koncentrāciju zem arodekspozīcijas robežvērtības (AER, AERĪ, (AGW)), jālieto piemērots elpošanas orgānu aizsarglīdzeklis. Attiecas tikai uz gadījumu, ja ekspozīcijas robežvērtības šeit ir noteiktas.

Jāievēro vispārīgie higiēnas pasākumi darbam ar ķīmikālijām. Nodrošināt roku mazgāšanas vietas, dušas un pieeju ūdenim. Nelietot instrumentus kas var radīt dzirksteles un liesmas. Vietas tilpnes nepakļaut mehāniskām darbībām: nespiest, nevilkt, neberzēt, neurbt, nemetināt, nesildīt u.t.t.

8.2.2. Individuālās aizsardzības līdzekļi:

Elpošanas orgānu aizsardzība:

Ja ekspozīcijas robežvērtības tiek pārsniegtas, lietojiet respiratoru vai filtrējošu gāzmasku. Lietot atbilstošus respiratorus, kas ir saskaņā ar NIOSH (US) vai CEN (ES).

Roku aizsardzība:

Aizsargcimdus lietot atbilstošus ES Direktīvai 89/686/EEK un standartam EN 374.

Acu aizsardzība:

Noslēdzošas aizsargbrilles ar sānu aizsargiem, sejas maska. Acu aizsardzības līdzekļus lietot atbilstošus standartam NIOSH (US) vai EN 166(ES).

Ādas aizsardzība:

Darba aizsargapģērbs un aizsargapavi.

8.2.3. Vides riska pārvaldība

Vielu nenovadīt kanalizācijā un dabas ūdeņos, regulāri (vienu reizi gadā) pārbaudīt un kontrolēt arodekspozīcijas robežvērtības (AER, AERĪ).

9. IEDAĻA Fizikālās un ķīmiskās īpašības

Ortofosforskābe**9.1. Informācija par pamata fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām**

<i>Agregātstāvoklis (20 °C) konsistence:</i>	Viskozs šķidrums.
<i>Krāsa:</i>	Bezkrāsains vai gaiši dzeltens
<i>Smarža, smaržas sliekšnis:</i>	Nav
<i>pH- vērtība neatšķaidītā veidā:</i>	Stipri skābs, 1,5 (0,1N ūdens šķīdums)
<i>Viršanas punkts /</i>	100 % = 213 °C; 85 % = 158 °C; 80 % = 145 °C;
<i>viršanas temperatūras diapazons (°C):</i>	75 % = 133 °C pie 760 mm Hg (1013 hPa)
<i>Kušanas/sasalšanas temperatūra (°C):</i>	100 % = +42,35 °C; 98 % = +21 °C; 85 % = +21 °C; 80 % = +4,6 °C;
	75 % = -17,5 °C
<i>Uzliesmošanas temperatūra (°C):</i>	Nav uzliesmojoša viela
<i>Pašaizdegšanās spēja:</i>	Nav uzliesmojoša viela
<i>Uzliesmojamība (cietām vielām, gāzēm)</i>	Nav uzliesmojoša viela
<i>Augstākā/zemākā uzliesmojamība vai sprādziena robežas:</i>	Nav uzliesmojoša viela
<i>Sprādzienbīstamība:</i>	Nav sprādzienbīstama
<i>Noārdīšanās temperatūra (°C):</i>	n.p.d.
<i>Relatīvais blīvums (g/ml):</i>	1,561-1,685 g/cm ³ pie 20 °C
<i>Viskozitāte:</i>	3,86 mPa.s
<i>Tvaika spiediens:</i>	85 % šķ. = 2 hPa, bet 75 -70 % šķ. = 0,95-0,75 hPa pie 20 °C
<i>Tvaiku blīvums:</i>	3,4 (gaisam = 1)
<i>Šķīdība:</i>	Labi šķīst ūdenī, 750-850 g/l pie 20 °C. Šķīst spirtā.
<i>Iztvaikošanas ātrums:</i>	n.p.d.
<i>Sadalījuma koeficients: n-oktanols/ūdens</i>	n.p.d.
<i>Oksidēšanas īpašības</i>	n.p.d.
9.2. Cita informācija	Molekulārā masa 98,00 g/mol. Reakcijas indekss: n20/D 1.433

10. IEDAĻA Stabilitāte un reaģētspēja

10.1. Reaģētspēja	Reaģē ar stipriem oksidētājiem, amīniem, sārmiem, peroksīdiem, sulfītiem, fluorīdiem, minerālskābēm, aldehīdiem, hlorīdiem.
10.2. Ķīmiskā stabilitāte	Vielā ir stabila normālos un paredzētajos glabāšanas un lietošanas temperatūras un spiediena apstākļos.
10.3. Bīstamu reakciju iespējamība	Korozīvbīstams vairums metāliem. Eksotermiski reaģē ar vairums vielu (izdala siltumu). Nitrometāna un fosforskābes maisījums ir sprādzienbīstams.
10.4. Apstākļi, no kuriem jāvairās <i>Skatīt arī 7. iedaļu.</i>	Izvairoties no paaugstinātas temperatūras, liesmām, karstuma avotiem, statiskās enerģijas izlādes, tiešiem saules stariem un nesavienojamiem materiāliem.
10.5. Nesaderīgi materiāli	Sārmi, amonijs, peroksīds, sērskābe, amonija hidroksīds, kalcija hidroksīds, kālija hidroksīds, nātrija hidroksīds, cianīdi, fluorīdi, organiskie halogenīdi, merkaptāns un citi organiskie sulfīdi, nitrometāns, nātrija tetraborāts, sulfīti, minerālskābes, aldehīdi, hlorīdi, niķeļa karbonāts.
10.6. Bīstami noārdīšanās produkti <i>Skatīt 5.2. iedaļu.</i>	Pareizas lietošanas gadījumā sadalīšanās nenotiek. Sadaloties var rasties P ₂ O ₅ un citi fosfora savienojumi, indīgas un toksiskas gāzes.

11. IEDAĻA Toksikoloģiskā informācija

11.1. Informācija par toksikoloģisko ietekmi:	Izraisa acu, ādas, gļotādas apdegumus un bojājumus, novērotas izmaiņas asins sastāvā. Var izraisīt elpošanas un gremošanas trakta kairinājumu, apdegumus un sāpes. Bīstams norijot un ieelpojot.
<i>Akūta toksicitāte</i>	Žurkām: LD50 = 1530 mg/kg;
<i>Bīstamība norijot</i>	Žurkām: LC50 = >850 mg/m ³ /1st; žurkām: LC50 = 25,5 mg/m ³ ;
<i>Bīstamība ieelpojot</i>	trušiem LC50 = 1,689 mg/l/1 st.
<i>Kodīgums/kairinājums ādai</i>	Jūtīguma tests ādai trušiem: 595 mg/24 st (dažiem), trušiem: LD50 = 2740 mg/kg; Cilvēkam: LDLo = 220 mg/kg.
<i>Nopietns acu bojājums/kairinājums</i>	Jūtīguma tests acīm trušiem: 119 mg (dažiem). Dažiem trušiem izraisa kairinājumu 595 mg/24 st
<i>Sensibilizācija</i>	Personas ar acu, ādas gremošanas trakta un elpošanas sistēmas

Ortofosforskābe

<i>Kancerogēnums</i>	problēmām var būt jūtīgākas pret šo vielu.
<i>Mutagēnums</i>	n.p.d.
<i>Toksicitāte reproduktīvajai sistēmai</i>	Iespējams, viela ir mutagēna.
Toksiska ietekme uz īpašu mērķorgānu – vienreizēja iedarbība	n.p.d.
Toksiska ietekme uz īpašu mērķorgānu – atkārtota iedarbība	Netiek klasificēts saskaņā ar CLP Regulu EK 1272/2008.
<i>Narkotizējoša iedarbība</i>	Netiek klasificēts saskaņā ar CLP Regulu EK 1272/2008.
<i>Cita informācija</i>	n.p.d.
	Ilgstoša vielas iedarbība, vai ilgstošs vielas kontakts var izraisīt nopietnus ādas un audu bojājumus, jo iesūcās caur ādu. Var radīt smagus apdegumus.

12. IEDAĻA Ekoloģiskā informācija

12.1. Ekotoksicitāte	Augstas koncentrācijas fosforskābe ir bīstama ūdens videi: Mosquito fish: LC50 = 138 mg/l; 96 st, activated sludge: EC50 = 270 mg/l, t.i. apmēram 2,8 pH; Protozoa-Toxizitātestest: LC50 = 240 mg/l; Gammarus pulex: EC50 = 3,4 pH/12 st; Daphnia pulex mirst 50 %, ja pH= 4,1 pēc 12 st. Daphnia magna EC50 = 4,6 pH pēc 12 st; Gambusia affinis: LC50 = 3-3,5 pH pēc 96 st. Lielās koncentrācijās bīstams ūdens organismiem.
12.2. Noturība un spēja noārdīties	Ūdenī fosforskābe var samazināties ar dabīgiem ūdens cietības minerāliem, bet fosfāti var pastāvēt nenoteikti ilgi. Skābe transportējoties cauri augsnei, var izšķīdināt dabīgos zemes minerālus, kas ir veidoti uz karbonātu minerāliem. Skābe un iespējams fosfāta jons var tikt neitralizēts ar protonu adsorbciju. Anairobos procesos mikroorganismi skābi var pārveidot par fosfinu. Fosfātiem nokļūstot dabā tie ilgi pastāv un nesadalās.
12.3. Bioakumulācijas potenciāls	Grūti gaistoša viela. Ūdenī mobila. Tekošā ūdenī sadalās.
12.4. Mobilitāte augsnē	Pamatojoties uz pieejamajiem datiem, neatbilst PBT un vPvB vielu klasificēšanas kritērijiem.
12.5. PBT un vPvB ekspertīzes rezultāti	Nonākot skābei augsnē, nelielos daudzumos tā var nokļūt arī gruntsūdeņos.
12.6. Citādas nelabvēlīgas ietekmes	

13. IEDAĻA Apsvērumi, kas saistīti ar apsaimniekošanu

13.1. Atkritumu apstrādes metodes: <i>Vielai/produktam</i>	US EPA bīstamie atkritumi ir klasificēti 40 CFR 261.3. daļās. Pēc Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 302 “par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus” atkritumu kods ir 060104*. Pēc Komisijas lēmuma 2000/532/EK atkritumu kods ir 060104*, atkritumos ietilpstošā sastāvdaļa ir klasificēta ar kodu C23 (C26 fosfora savienojumi), un atkritumu īpašības ir klasificētas ar kodu(iem) H8 saskaņā ar 2011. gada 19. aprīļa Padomes Direktīvu 91/689/EEK. Izvairīties no vielas nopludināšanas kanalizācijā. Griezties pie attiecīgā atkritumu utilizācijas Dienesta. Ievērojot vietējo varas iestāžu izdotos noteikumus iespējams izdarīt neitralizāciju, ko jāveic speciālistam Piemēram, nodot uzglabāšanai piemērotā atkritumu izgāztuvē. Piemēram, piemērota sadedzināšanas iekārta.
<i>Netīram vielas/produkta iepakojumam</i>	Atbrīvojoties no satura/tvertnes saskaņā ar 28.10.2010. likumu „Atkritumu apsaimniekošanas likums” un MK noteikumiem Nr. 484 (21.06.2011.). Griezties pie attiecīgā atkritumu utilizācijas Dienesta. Ievērot vietējo varas iestāžu izdotos noteikumus. Tvertni pilnībā iztukšot. Nekontaminēti iepakojumi var tikt otrreizēji izmantoti. Iepakojumi, kurus nav iespējams izfīrīt, ir jālikvidē tāpat

Ortofosforskābe

kā attiecīgās vielas.

14. IEDAĻA Informācija par transportēšanu**14.1. Klasifikācija atbilstoši ADR (bīstamo kravu starptautiskie pārvadājumi ar autotransportu) noteikumiem**

14.1.1. ANO numurs (UN number)	1805
14.1.2. ANO sūtīšanas nosaukums	FOSFORSKĀBE, ŠĶĪDUMS
14.1.3. Bīstamības klase(-es)	8
14.1.4. Iepakojuma grupa	III
14.1.5. Vides apdraudējumi	Netiek transportēts pa ūdens/iekšzemes ūdens ceļiem.
14.1.6. Īpaši piesardzības pasākumi lietotājiem	Pa auto ceļiem transportēt slēgtos transporta līdzekļos, nepieļaut tiešu saules staru iedarbību.
14.1.7. Klasifikācijas kods:	C1
14.1.8. ADR/RID Bīstamības zīmes:	8
14.1.9. Bīstamības identifikācijas Nr:	80
14.1.10. Tuneļu ierobežojumu kods:	(E)
14.1.11. Transportēšana bez taras atbilstoši MARPOL 73/78 II pielikumam un IBC kodeksam	Netiek veikta bez taras transportēšana.

14.2. Klasifikācija atbilstoši RID (bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem) noteikumiem

14.2.1. UN numurs:	1805
14.2.2. Bīstamības klase(-es):	8
14.2.3. Iepakojuma grupa:	III
14.2.4. ADR/RID bīstamības zīmes:	8
14.2.5. Bīstamības identifikācijas Nr:	80
14.2.6. Atbilstošais sūtīšanas nosaukums:	FOSFORSKĀBE, ŠĶĪDUMS

14.3. Klasifikācija atbilstoši ADN (bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa iekšzemes ūdensceļiem) noteikumiem

14.3.1. UN numurs:	1805
14.3.2. Bīstamības klase(-es):	8
14.3.3. Iepakojuma grupa:	III
14.3.4. ADR/RID bīstamības zīmes:	8
14.3.5. Atbilstošais sūtīšanas nosaukums:	FOSFORSKĀBE, ŠĶĪDUMS

14.4. Klasifikācija atbilstoši IMDG (bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa jūru) noteikumiem

14.4.1. UN numurs:	1805
14.4.2. Bīstamības klase(-es):	8
14.4.3. Iepakojuma grupa:	III
14.4.4. IMDG bīstamības zīmes:	8
14.4.5. Bīstamības identifikācijas Nr:	80
14.4.6. Atbilstošais sūtīšanas nosaukums:	FOSFORSKĀBE, ŠĶĪDUMS

14.5. Klasifikācija atbilstoši ICAO (bīstamo kravu starptautiskajiem drošiem pārvadājumiem pa gaisu) noteikumiem

14.5.1. UN numurs:	1805
14.5.2. Bīstamības klase(-es):	8
14.5.3. Iepakojuma grupa:	III
14.5.4. ICAO bīstamības zīmes:	8
14.5.5. Atbilstošais sūtīšanas nosaukums:	FOSFORSKĀBE, ŠĶĪDUMS

15. IEDAĻA Informācija par regulējumu**15.1. Drošības, veselības jomas un vides noteikumi/normatīvie akti, kas īpaši attiecas uz vielām un maisījumiem**

9-10 lpp

Drošības datu lapa saskaņā ar regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu. *Versija Nr. 8*

Labojums Nr.8 (06.10.2016.); Iepriekšējā versija Nr.7 (20.04.2016.); Sastādīšanas sākumversija Nr.1 (18.02.2000.)

Ortofosforskābe

Drošības datu lapa izstrādāta saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2015/830 un Regulu (EK) Nr. 1907/2006.

Marķējums un klasifikācija izstrādāta, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 (16.12.2008) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006.

Bīstamo atkritumu apsaimniekošana tiek veikta saskaņā ar Komisijas lēmumu (EK) 2000/532 un Padomes Direktīvu (EK) 91/689, kā arī saskaņā ar 28.10.2010. likumu "Atkritumu apsaimniekošanas likums" un MK noteikumiem Nr.484 (21.06.2011) "Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība".

Latvijā bīstamo atkritumu apsaimniekošana tiek veikta saskaņā ar 28.10.2010. likumu „Atkritumu apsaimniekošanas likums“ un 16.12.2010. likumu "Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā", MK noteikumiem Nr.484 (21.06.2011) "Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība" un MK noteikumiem Nr.302 (19.04.2011.) "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus".

Transportēšanas informācija izstrādāta saskaņā ar ANO Eiropas Nolīgumu par bīstamo kravu starptautiskiem pārvadājumiem ar autotransportu, piemērojams no 01.01. 2011., saskaņā ar Konvenciju par starptautiskiem dzelzceļa pārvadājumiem B papildinājuma 1. pielikumu, stājas spēkā 2011. gada 1. janvārī., saskaņā ar Starptautisko Jūrmniecības organizāciju, 2006. gada izdevumu, ISBN 978-92-2001-4214-3, IATA, 2007. – 2008. gada izdevumu.

Apkopojot informāciju ņemti vērā LR MK noteikumi Nr. 325. (15.05.2007) darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās, Regula (EK) Nr. 2009/161 ar ko izveido darba vietā pieļaujamo indikatīvo iedarbības robežvērtību trešo sarakstu un groza Komisijas Direktīvu 2000/39/EK, Padomes Direktīva 98/24/EK (1998. gada 7. aprīlis) “par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā.

15.2. Ķīmiskās drošības novērtējums

Ir veikts ķīmiskās drošības novērtējums.

16. IEDAĻA Cita informācija

DDL pārstrādātie/labotie punkti

Izmantoto saīsinājumu atšifrējums

Versija Nr.7 (20.04.2016.), labotas 1.4 un 4. iedaļas.

AER = Aroda ekspozīcijas robežvērtība, 8 st;

AERĪ = Aroda ekspozīcijas robežvērtība īslaicīgā;

BER = Bioloģiskās ekspozīcijas rādītājs;

Cita informācija: Āda = Piebilde par ādu pie robežvērtības iedarbības darba vietā norāda uz varbūtēju ievērojamo uzņemšanu caur ādu.

Occupational Exposure Limits (OEL)– Aroda ekspozīcijas robežvērtība

Short Term Exposure Categories – Īslaicīgas Lietošanas Kategorijas

Indicative Occupational Exposure Limit Values – Indikatīvā aroda ekspozīcijas robežvērtība

Water Hazard Classes – Ūdens bīstamības klases

EC50 – Vidējā efektīvā koncentrācija;

LC50 – Vidējā letālā koncentrācija

LD50 – Videjā letālā deva

NOEC – Vielas koncentrācija pie kuras netiek konstatētas izmaiņas

PBT – noturīgas, bioakumulatīvas, toksiskas ķīmiskas vielas

PNEC - paredzētā beziedarbības koncentrācija

TWA – vidējais rādītājs laikā

vPvB – ļoti noturīgas, ļoti bioakumulatīvas ķīmiskas vielas

n.p.d. – Nav pieejamu datu.

DDL sastādīšanai izmantotie galvenie uzzīņas avoti

Klasificēšanai izmantotās Regulas (EK) Nr. 1272/2008 9. pantā minētās informācijas novērtēšanas metodes

Uzņēmuma SIA “Antikors S” DDL, Internetā esošās DDL no “Mallinckrodt Baker” un “Fisher Scientific” uzņēmumiem.

1. Bīstamību novērtē saskaņā ar Regulas 1272/2008 1 pielikuma 2-5daļā noteikto diferencāciju;

2. Bīstamību nosaka izvērtējot pieejamos vielas vai maisījuma esošos testēšanas datus;

3. Bīstamību nosaka izvērtējot būtiskākos pierādījumus ar eksperta sprieduma palīdzību.

Citur neprecizēta informācija

Skatīt 13. iedaļu;

060104 – Fosforskābe un fosforpaskābe;

C23 – skābju šķīdumi vai skābes cietā veidā;

10-10 lpp

Drošības datu lapa saskaņā ar regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu. *Versija Nr. 8*

Labojums Nr.8 (06.10.2016.); Iepriekšējā versija Nr.7 (20.04.2016.); Sastādīšanas sākumversija Nr.1 (18.02.2000.)

Ortofosforskābe

Citas ziņas

H8 – "Kodīgs": vielas un preparāti, kas, nonākot saskarē ar dzīvajiem audiem, tos var iznīcināt.

Informācija, kas sniegta šajā drošības datu lapā, ir pareiza, ņemot vērā visas mums pieejamās zināšanas, informāciju un pārlicību tās publicēšanas datumā. Sniegtā informācija ir paredzēta tikai kā vadlīnijas drošām darbībām, lietošanai, apstrādei, uzglabāšanai, pārvadāšanai, utilizācijai un izlaišanai un nav jāuzskata par garantiju vai kvalitātes apliecinājumu. Dati pagaidām nav pilnīgi. Iespējami papildinājumi, rodoties jauniem pētnieciskajiem vai citur pieejamiem datiem. Izplatītājs neuzņemas atbildību, ka šīs ziņas ir pietiekamas un pielietojamas visos gadījumos.